

Ангел Каралийчев
Ловецът и яребицата

Децата блъснаха вратата и нахълтаха в стаята. Ръцете им бяха посинели от студ. Бузите им горяха като ябълки-кюстендилки.

– Много закъсняхте! Бой ще има там, под кривата върба! – рече бащата и почна да ги съблича. – Къде бяхте?

– На пързалката бяхме, под дръвчетата бяхме – запъхтяна заговори голямата дъщеря, Венчето, и почна да изтърсва тъмните си коси, заплетени с червен конец, орусели от снега. – Ох, татко, полека ме събличай, че много ме боли ръката.

– Защо те боли?

– Паднах от шейната, че я навехнах. А пък Копринка си удари носа. Много беше весело. Паднахме, ставахме, направихме един снежен човек и му сложихме наместо нос – един морков. – А ти – обърна се бащата към най-малкия човек, който седеше като изправено буренце, облечен в дебелата си зимна дрешка, опасан с един обръч – кожения колан, – ти защо си намръщен като Наполеона след Ватерлоо? Колко загуби?

– Девет копчета.

Малкият Панчо, или Пънчо, както го наричаха сестрите му, имаше обичай да реже копчета от дрехите на баща си. Като си напълнеше джоба, той излизаше навън и почваше да играе комар със съседските деца. Стискаше едно или две копчета в юмручето си и го навираше под носа на някое свое другарче. Познай колко са в ръката ми! Ако улучиш – ще ти ги дам. Ако не улучиш – ти ще ми даваш толкова, колкото са в шпата ми. Познай де!

Всеки ден Панчо изнасяше копчета от къщи.

– Ти ще ме разориш! – викна бащата. – Моля ти се, престани с таз проклета игра. Срам ме е да се покажа пред хората без копчета. Ката ден майка ти шие копчета на гащите ми. Омръзна ми да си забождам балтона с карфици... Няма вече да ги режеш, защото ще ти отрежа ушите, както баба ти клъдна с ножицата ушите на Марка. За наказание тая нощ няма да спиш при мене.

– Татко, тогава аз ще спя при тебе! – викна Копринка и погледна нагоре високия човек, както коте гледа полицата, където стопанката е оставила пълен тиган с пържена риба.

– Не ща момиче с ударен нос!

– А мене? – обади се Венчето.

– Не ща момиче с навехнатата ръка! Ще взема Марка – кучето. С него ще си легнем.

Панчо, който се беше разсърдил и обърнал лице към стената, погледна през рамо баща си:

– Той има бълхи.

– Има бълхи, ала е послушен. На комар не играе. Не реже копчетата от дрехите ми. Ела тука да ти снема палтото. Седни сега под камината. Елате и вие да си нагреете ръцете на огъня. Сядайте до мене!

Децата приближиха. Двете девойчета седнаха на родопското китено алище, а Панчо се намести на бащиното си коляно. Протегна ръце към разровената жар и рече замислено:

– А пък един ловец слезе по Кале – пътека. Той носеше едно зайче с увиснали уши и една сврака с оскубани крила.

– Татко – попита Копринка, – ти можеш ли да удариш някоя сврака?

– Не мога. Свраки не мога. Аз бия само яребици.

– Бре! – тихо продума майката, която тъкмо по туй време прекрачи прага на кухнята и спря. – Че кога си ги бил?

– Едно време. На мене, деца, се падна най-хубавата яребица в нашия край.

– Разкажи, татко, как ти се падна!

– Да ви разкажа. Чуйте как! Тъкмо се бях върнал от чужбина. Млад инженер. Хубавец.

– Бре! – повтори пак тихо майката и поклати глава.

– Почнах да правя мостове. Дигнах една църква и две училища. [??] хвана една птичка. Взех един ден пушката и излязох на къра. Селяните тъкмо бяха пожънали. Нивите – отрупани с кръстци. Сякаш златорунни стада, пръснати по стърнищата. Над кръстците пърхат с крила птици – една през друга по-хубави. Видях една сладкопойница – сърцето ми стопа, когато запя. Видях друга една с вежди като крила на лястовичка.

– Не може да бъде! – скокна Венчето. – Няма птичка с вежди!

– Има, тогава имаше. Забранявам ти да ме прекъсваш.

Най-много, деца, ми хареса една яребица с меко топло крило.

Очите й също като на Копринка. Сега да ви кажа какво стана. Като ме видяха птиците – пъргав млад ловец, с тънка пушка, – почнаха да се въртят над главата ми и да ми се молят. Първата рече:

– Позволи ми да кацна на рамото ти. Денем и нощем ще ти пея. Вечер ще ти пея да заспиш, а сутрин – да се събудиш.

Втората:

– Ако позволиш на мене да ти кацна на рамото – ще отскубна най-хубавото перо от опашката си и ще ти го бодна на шапката.

Трета се обади яребицата.

– Вземи ме, незнайни ловецо – рече тя. – Аз ще ти наредя дом и ще ти отвъдя три яребичета. Двете – с дълги, плетени коси, а третото – топчесто като буренце.

Почна да ми се моли тъй жално, че аз най-сетне рекох:

– Хайде, от мене да мине! Кацай на рамото ми!

– Лъже, деца! – извика майката.

Децата се стреснаха.

– Не те е срам да мамиш децата срещу Нова година! Не е вярно, че яребицата му се е молила. Аз зная тая история с ловеца.

Ловецът не беше хубавец, ами беше лъжец. За да подмами яребицата, той почна да и обещава:

– Ще ти вдигна къща като дворец. (Вярно е, вдигна много дворци за ония, които до вчера бяха господари в нашата земя, а яребицата и до днес живее под наем.)

– Ще ти купя автомобил. (Яребицата пътува до ден-днешен с кракомобил.)

– Ще обикалям с тебе света! (Обикаляме го, когато почнаха да месят по служба ловеца от град в град.)

Най-сетне, деца, ловецът, като видя, че яребицата не му вярва и се кани да отлети другите ловци – почна да я заплашва:

– Чувай, яребицо, ако не ми кацнеш на рамото, ще слеза в онази долчинка и ще сложа край на живота си. Ще загина от тройна смърт: ще се гръмна с пушката, ще се удавя в реката и ще се обеса на едно дърво.

Тогава горката яребица, която имаше топло крило и меко сърце, се уплаши много и кацна на рамото му. Нареди на стария ловец дом и му отвъди три яребичета.

– Добре! – рече бащата, който винаги беше съгласен д жена си. – Нека да е било така Само едно ще кажа: ловецът никак не е доволен от яребичетата. Едното си навехнало ръката, другото си счупило човката, а третото, топчестото, всеки ден му кълве копчетата. Така не бива!

– Татко – светнаха мънистените очи на Копринка, – разбрах ти баснята! Ти говориш за нас!

– Брей, че много познава момичето ми! Хайде сега да вечеряме и да видим кой ще намери сребърната парица в баницата!

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9113>]